

CZU: 81'276.6:327

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7473096>

INTERACȚIUNEA FUNCȚIILOR LIMBII CU LIMBAJUL DIPLOMATIC

Galina BOBEICĂ

Universitatea de Stat din Moldova

Obiectivul de bază al acestui articol este studiul limbajului diplomatic din perspectiva procesului de comunicare și observarea modului în care funcțiile limbajului descrise de Roman Jakobson se oglindesc în limbajul diplomatic, evidențiind scopul pe care aceste funcții le urmăresc. Totodată, acest articol se concentrează pe aserțiunea potrivit căreia nicio activitate de ordin diplomatic nu este posibilă fără comunicare. Comunicarea și cunoașterea ca funcții generale ale limbii sunt esențiale în vederea stabilirii și menținerii relațiilor internaționale dintre state. Canalul de comunicare este de obicei oral (în timpul sesiunilor, întâlnirilor, interviurilor) sau scris (comunicate de presă, declarații, note verbale), care este transmis prin diverse dispozitive tehnice și resurse media.

Cuvinte-cheie: limbaj diplomatic, eufemism, comunicare, funcțiile limbajului, mesaj, cod, context.

INTERRELATION OF LANGUAGE FUNCTIONS WITH DIPLOMATIC LANGUAGE

The basic objective of this article is to analyse diplomatic language from the viewpoint of a comprehensive representation of the communication process and observe the manner the functions of the language described by Roman Jakobson are mirrored in the diplomatic language, highlighting the purpose these functions pursue. At the same time, this article focuses on the assertion that no diplomatic activity is possible without communication. Communication and knowledge, as general functions of language, are essential in order to establish and maintain international relations between states. The communication channel is usually oral (during sessions, meetings, interviews), or written (press releases, statements, note verbale), which is sent through various technical devices and media resources.

Keywords: diplomatic language, euphemism, communication, functions of the language, message, code, context.

Procesul de comunicare sau actul lingvistic este îndreptat de la *emițător* spre *receptor*. Pentru ca *mesajul* transmis să-și îndeplinească funcția de comunicare are nevoie de un *context* la care se referă, pe care destinatarul să-l poată percepe, care să fie verbal sau capabil de a fi verbalizat, de un *cod* comun atât emițătorului, cât și destinatarului, precum și de *contact*, legătura psihologică între cei doi, care le dă posibilitatea să stabilească și să mențină comunicarea. Fiecare dintre factorii constitutivi ai comunicării umane determină funcții diferite: emotivă, conativă, poetică, metalingvistică, fatică și referențială.

1. Funcția *emotivă* sau *expresivă* este generată de relația dintre emițător și conținutul mesajului. Primul participant al situației de comunicare, emițătorul, „brodează în culori” agreabile canavaua eufemismelor [1, p.74]. Utilizarea deliberată a eufemismelor ne propulsează în mod automat spre identificarea intenției sau scopului pe care emițătorul îl urmărește în situația de comunicare. Astfel, emițătorul recurge la un limbaj echivoc, deliberat eufemistic și implicit, construind un mesaj cu o anumită încărcătură expresivă, urmărind scopul de a influența sau a modela percepția receptorului. Această funcție vizează expresiile care relevă atitudinea emițătorului față de ceea ce vorbește, punându-i în evidență personalitatea ce iese sau tinde să iasă din anonim. Expresivitatea limbajului diplomatic se manifestă prin utilizarea eufemismelor exprimate prin diverse mijloace stilistice. Generarea mijloacelor stilistice în procesul de constituire și exprimare a mesajului duce la dezvoltarea dimensiunii stilistice a textului/canalului de transmitere. Stilul, ca unitate fundamentală a dimensiunii stilistice, se manifestă în planul expresiei, dar se dezvoltă ca identitate specifică în interiorul raportului dintre *text* și *mesaj*, cu alte cuvinte – între planul expresiei și planul semantic al textului lingvistic. Astfel, prezența funcției emotive trădează atitudinea emițătorului față de ceea ce vorbește și se manifestă prin utilizarea eufemismelor exprimate prin diverse mijloace stilistice. Un exemplu în acest sens poate servi mesajul doamnei Maia Sandu, Președintele Republicii Moldova, la cea de-a 76-a sesiune a Adunării Generale a Națiunilor Unite: *Vedem din ce în ce mai multe crize de securitate (litotă) care apar în diferite părți ale planetei, iar într-o lume interdependentă, precum e cea în care trăim astăzi, replicile lor pot fi resimțite pe tot globul (metalepsă). Când ne referim la regiunea noastră, suntem serios preocupați de deteriorarea situației de securitate din zona Mării Negre (metaforă)*; sau exemplul excerptat din discursul Președintelui Joe Biden la cea de-a 76-a sesiune a Adunării Generale a Națiunilor Unite: *The future will belong to those who give their people the ability to breathe free, not those who seek to suffocate their people with an iron hand (metaforă antiteză)*.

2. Funcția *conativă* sau *de cunoaștere, persuasivă, injonctivă* este orientată predominant către receptorul mesajului și are tendința de a-l provoca sau de a-i impune ceva. Destinatarul intră în mod voit sau întâmplător în posesia mesajului transmis de către emițător. Emițătorul urmărește să-l influențeze pe receptor în sensul formării anumitor convingeri, impunerii punctului de vedere sau determinării unei anumite atitudini a destinatarului față de obiectul comunicării. Scopul funcției conative este de a persuade, de a schimba atitudinile și comportamentul asociat receptorului în conformitate cu convingerile sau scopul emițătorului.

Arta convingerii sau retorica este practica și studiul resurselor lingvistice care îi ajută pe diplomați să-și atingă obiectivele și presupune utilizarea tuturor resurselor limbajului pentru a convinge. Studiul retoricii se bazează în mod tradițional pe trei piloni:

a) *pathos* (gr. „emoție”) – denumită în general „apel la emoții” și care include capacitatea de a angaja simpatia și imaginația publicului;

b) „*logos*” (gr. „cuvânt”) – apelul la argumentul motivat, care implică alegerea plăcută a cuvintelor, utilizarea gândirii logice și argumentarea solidă și

c) „*ethos*” – care este un apel la caracterul bun al vorbitorului: credibilitatea, experiența, cunoștințele și autoritatea lui; autenticitatea intereselor și obiectivelor declarate și natura probelor lor sau, cu alte cuvinte – arta de a vorbi într-o manieră amiabilă, eufemistică.

Deci, dimensiunea eufemistică a limbajului diplomatic se află la intersecția patosului cu logosul, care rezultă în *ethos*. Dacă ar fi să ajustăm termenii tradiționali ai retoricii la realitatea de astăzi, am putea asuma că patosul se traduce prin „convingere ușoară”, logosul prin „convingere dură”, iar combinația celor două, împreună cu *etosul*, devine „convingere inteligentă”.

Un exemplu al funcției conative creionat explicit în limbajul diplomatic poate servi apelul de îndemn al Președintelui Republicii Moldova, Maia Sandu, de a participa la alegerile parlamentare din 11 iulie 2021: *Cine poate face ordine în stat? Cine e în stare să conducă țara ca să o scoată din criză?* [2]. Această funcție servește la incitarea receptorului la acțiune, urmărindu-se un anumit răspuns din partea lui. În acest mod emițătorul încearcă să dirijeze, prin anticipare, reacțiile de răspuns ale receptorului. Receptorul, la rândul său, devine un participant activ la situația de comunicare, construindu-și propriul context interpretativ.

3. Funcția *poetică* sau *estetică, imaginativă* este orientată spre mesaj, care orientează limbajul spre sine, spre propria organizare. Mesajul reprezintă volumul de informații comunicate lingvistic sau, cu alte cuvinte, include datele transmise care intenționează să ofere un mesaj specific, particular acestor date. Mesajul se caracterizează prin coerență, cursivitate, claritate, fiind determinat de loc, de timp și de starea psihică a emițătorului. Funcția poetică pune accentul pe modul cum se spune, cum se vorbește și este orientată către profunzimea mesajului, privit în toată complexitatea lui. „Prin acțiunea funcției poetice, semnele lingvistice sunt selectate în legătură cu capacitatea lor de a se armoniza între ele sub aspectul strict al expresiei, din perspectiva unei estetici a limbii sau a textului” [3, p.13]. Deși se creează impresia că această funcție s-ar reduce nemijlocit la sfera poeziei sau a artei în general, Roman Jakobson consideră că această funcție este dominantă în limbajul uman, deoarece are capacitatea de a îmbrățișa întreaga comunicare umană [apud 3, p.15]. Funcția poetică a limbajului diplomatic se creionează în combinarea semnelor lingvistice selectate din planul paradigmatic al limbii în planul sintagmatic al textului, devenind concomitent o alegere lingvistică (semantico-sintactică) și stilistică. Într-un enunț precum: ***În ciuda manipulării masive din partea unor mijloace de informare în masă, dar și din partea unor politicieni din această țară, cred că majoritatea moldovenilor sunt suficient de inteligenți pentru a discerne adevărul de fals și pentru a lua decizii conștiente*** [4], combinarea semnelor lingvistice reprezintă o urmare intenționată, pregătită în mod conștient de către emițător prin însuși modul de selecție a semnelor lingvistice, optând pentru anumite semne lingvistice și pentru o anumită modalitate de combinare a acestora. Astfel, subiectul vorbitor optează din diferite motive pentru o categorie de semne lingvistice, fiind conștient de consecințele opțiunii sale asupra structurării textului. Operarea selecției și apoi combinarea în enunț a semnelor lingvistice este rezultatul emițătorului de a construi un mesaj profund, capabil să pună accent pe *ce* se spune, precum și pe *modul* în care este conceput acest mesaj. Prin urmare, combinarea semnelor lingvistice din enunțul de mai sus se află în legătură cu:

a) compatibilitatea semantico-sintactică reciprocă, intrând într-o relație sintactică de interdependență *manipulare din partea mijloacelor de informare în masă, dar și din partea unor politicieni din această țară*;

b) capacitatea relațiilor sintactice în care aceste semne intră pentru interpretarea lingvistică a unor raporturi extralingvistice: primul raport extralingvistic este exprimat lingvistic printr-o relație de dependență, prin in-

termediul locuțiunii conjuncționale în ciuda manipulării masive (...) cred că majoritatea moldovenilor sunt suficient de inteligenți (...) pentru a lua decizii conștiente, iar al doilea raport extralingvistic pune în evidență latura palpabilă a semnelor lingvistice și se stabilește între substantivul *manipulare* (ca influențare a opiniei publice printr-un ansamblu de mijloace, presă, radio etc., prin care, fără a se apela la constrângeri, acestea i se impun anumite comportamente) și eufemismul *mijloace de informare în masă* (marcând obiectele realității de referință) care aparțin unor politicieni din această țară.

Solomon Marcus menționează că deopotrivă cu funcția poetică, orientată spre mesaj, ar putea fi investigată și funcția perturbătoare, fiind orientată asupra zgomotului semantic ce vine nu din exterior, ci din interiorul actorului angrenat în situația de comunicare, și asupra interpretării mesajului [5, p.30]. Potrivit liniei de gândire a lui Solomon Marcus, componenta zgomotului intervine în câmpul limbajului diplomatic referindu-se la tot ceea ce poate constitui sursa deteriorării sau denaturării, parțiale sau totale, a mesajului. Zgomotul semantic cauzează diferențe în interpretarea mesajului care duc la distorsionarea comunicării sau chiar la întreruperea ei. Funcția perturbatoare constă deci în orice acțiune care provoacă diferențe între mesajul trimis de emițător și cel ajuns la destinatar. Respectiv, această funcție poate afecta sensul și referentul mesajului, prin introducerea unor surse de ambiguitate semantică. Complexitatea și importanța acestei noi funcții perturbătoare constă din diverse surse de ambiguitate, imprecizie, neînțelegeri pe care codul sau eufemismul fie le poate conține în structura sa internă, fie le poate genera prin utilizarea sa socială. Academicianul român consideră pe bună dreptate că cercetarea acestei funcții este de o importanță majoră în limbajul diplomatic și în negocierile internaționale, întrucât una dintre sarcinile sale vizează investigarea diverselor tipuri de distorsiuni ale mesajului și posibilitatea de a le diminua sau de a le evita complet, iar dimensiunea eufemistică a limbajului diplomatic reprezintă o modalitate de atenuare a efectelor potențial ofensatoare.

4. Funcția *metalingvistică* permite controlul funcționării codului și urmărește înțelegerea corectă și completă a mesajului. Este important să observăm că funcția metalingvistică se referă la trei componente ale procesului de comunicare: codul (care vizează elementele din care se constituie mesajul), emițătorul și receptorul. În lucrarea „Comunicarea diplomatică” Solomon Marcus observă că „într-o investigație mai detaliată am putea defini încă două funcții, orientate către emițător și receptor: funcția de codificare și respectiv decodificare” [5, p.30]. Cercetătorul susține că aceste funcții sunt foarte importante în timpul întâlnirilor organizațiilor internaționale, unde „schimbarea codurilor și procesele de traducere au loc frecvent” [Ibidem].

Diplomații utilizează eufemismele în calitate de coduri pentru încriptarea mesajului implicit în scopul construirii sensului ascuns. Întrucât „orice comunicare nu este un proces linear”, este primordial să se țină cont atât de volumul informației care se ascunde în spatele acestor coduri, cât și de informația implicită. Respectiv, receptorul, în baza cunoștințelor pe care le posedă, are sarcina „să decodeze atât mesajul explicit, cât și cel implicit” [6, p.76]. Astfel, funcția metalingvistică servește pentru evaluare și interpretare, centrându-și atenția asupra modului în care trebuie decodate eufemismele utilizate. Chiar dacă, pentru început, prezența acestor coduri conferă un caracter echivoc limbajului diplomatic, în urma unei decodări conștiente sensul termenilor pe care i-au înlocuit se va recupera în totalitate. Totodată, acestui sens i se va adăuga și intenția emițătorului de a evita și a modela realitatea. Funcția metalingvistică a limbajului diplomatic, fiind îndreptată spre evaluare și comentariu asupra limbajului folosit, poate fi observată în conferințele de presă, interviuri, glosare de termeni diplomatici sau în situațiile când codul nu este înțeles. Invocăm în această ordine de idei interviul în care Președintele Federației Ruse, Vladimir Putin, a fost întrebat de către un jurnalist NBC dacă este un asasin: *Mr. Putin, are you a killer?* Drept răspuns, Putin a zâmbit. Zâmbetul în această situație de comunicare poate fi perceput drept un cod care ascunde în spatele său o realitate dură, dar care este folosit cu scopul de a ascunde această realitate, de a se evita un răspuns prompt, de a câștiga timp pentru formularea unui răspuns evaziv și echilibrat sau (de ce nu?) de a păstra armonia și buna înțelegere în timpul situației de comunicare. Funcția metalingvistică se reflectă mai cu seamă în argumentele invocate de către președintele rus, după o scurtă pauză: *De-a lungul mandatului meu, m-am obișnuit cu atacuri din tot felul de unghiuri și din tot felul de zone, sub toate tipurile de pretext și motive, la diferite calibre și înverșunări și nimic nu mă surprinde.*

5. Funcția *fatică* este cea prin care limbajul diplomatic asigură menținerea contactului lingvistic între interlocutori și este orientată spre text/contact. Pentru realizarea și menținerea comunicării este important să se stabilească o conexiune nu doar de ordin fizic, ci și o conexiune de ordin psihologic. Funcția fatică verifică funcționarea canalului și servește la stabilirea, menținerea sau întreruperea contactului ori comunicării, asigurând o cale coerentă de comunicare între emițător și receptor.

6. Funcția *referențială* sau *denotativă, cognitivă*, orientată spre context sau spre semnificația mesajului, este preocupată de conținutul obiectiv al mesajului transmis. Această funcție este cea prin care se dezvăluie conținutul referențial al mesajului, adică modul de folosire a limbajului pentru exprimarea unei realități, acel ceva din lumea exterioară discursului la care mesajul face referire, așa cum o percepe emițătorul. Funcția referențială a limbajului diplomatic se regăsește în transmiterea de informații, făcând trimiteri la context și stabilind referentul. Interlocutorii situației de comunicare trebuie să se asigure de echivalența contextului comunicării, sau, cu alte cuvinte, dacă funcția referențială este identică. Această necesitate se explică, de exemplu, în efortul de a ajunge la un acord general cu privire la ceea ce se înțelege prin termenii *agresiune* sau *libertate*.

Analizând minuțios modul de corelare a funcțiilor limbajului conform câmpului semiotic al lui Roman Jakobson cu limbajul diplomatic, constatăm că acestea se influențează în mod constant și reciproc, respectiv optimizarea simultană a tuturor funcțiilor ar fi nejustificată, iar stabilirea unei ierarhii de importanță nu este deloc ușoară. Prin urmare, considerăm că identificarea unei ponderi de importanță a funcțiilor limbajului diplomatic pentru anumite categorii de procese de comunicare ar fi mai utilă și mai bine argumentată.

În majoritatea cazurilor, diplomații folosesc un limbaj neobișnuit, eufemistic, eclectic, care scoate în evidență în mod pregnant funcția expresivă a limbajului și creionează voalat sentimentele emițătorului față de problema dezbătută. Considerăm totuși că în raportul emițător-receptor funcția conativă are prioritate față de cea expresivă din simplul motiv că încearcă să influențeze și să modeleze gândurile receptorului. Totodată, funcția conativă este un instrument puternic de persuadare și câștigare a sprijinului public, în special în perioada actuală a revoluției informaționale. Însă puterea funcției conative este diminuată sau, mai cu seamă, modificată de pluralitatea codurilor sau de utilizarea sistematică a expresiilor eufemistice în limbajul diplomatic. Deseori, rolul funcției poetice este reliefat și intensificat de importanța mesajului ca valoare în sine. Să amintim în această ordine de idei faimosul discurs al generalului Charles de Gaulle din 18 iunie 1940, care a pus bazele organizării rezistenței franceze împotriva Germaniei în timpul celui de al Doilea Război Mondial și care, datorită impactului pe care l-a avut, este considerat unul dintre cele mai importante discursuri din istoria Franței.

Deși este dificil să realizăm o ierarhie generală de importanță a acestor funcții, considerăm totuși că funcția care are prioritate față de celelalte funcții în limbajul diplomatic și care are un rol privilegiat este cea fatică. Prioritatea funcției fatică prezumă păstrarea contactului în orice condiții, ceea ce este, de fapt, esența diplomației. Drept exemplu poate servi dialogul din timpul războiului rece dintre SUA și URSS, când „telefonul direct între președintele SUA și cel al URSS era vital pentru prevenirea declanșării unui război nuclear din cauza unei neînțelegeri sau comunicări defectuoase între cele două superputeri” [7, p.149]. Acest „fir roșu” stabilit între președinții SUA și URSS a dovedit că condiția fundamentală a păcii este păstrarea contactului cu toți partenerii, independent de atitudinea și comportamentul acestora. Cel mai periculos semn al deteriorării relațiilor diplomatice este încetarea funcționării canalelor de comunicare internațională. Astfel, păstrarea păcii este, în mare măsură, arta de a menține dialogul dintre state în stare funcțională. Funcția fatică urmărește scopul de a găsi formulări care evită să ofenseze și sunt acceptabile pentru toate părțile. Această abilitate diplomatică permite găsirea unui anumit consens atunci când părțile aflate în proces de negociere nu pot ajunge la un acord comun. Importanța funcției fatică în limbajul diplomatic este argumentată și de faptul că dialogul bilateral și multilateral reprezintă pentru diplomați o formă preferată de soluționare a conflictelor pe cale pașnică, care recurge la resursele de negociere urmărind scopul de identificare a instrumentelor necesare pentru sprijinirea avansului decisiv al proceselor politice de rezolvare a conflictelor *prelungite, înghețate sau nu*, din vecinătatea estică – zona Mării Negre: *Our discussion was frank, but necessary. Allies and Russia hold fundamentally different views. But we are committed to continuing our dialogue. Without dialogue, we cannot solve our differences.*

În perioada actuală, menținerea contactului devine din ce în ce mai dificilă, contrar aserțiunilor potrivit cărora dezvoltarea tehnologiilor informaționale contribuie esențial la menținerea relațiilor diplomatice și la evoluția diplomației digitale. Concomitent cu dezvoltarea fulminantă a tehnologiilor informaționale au apărut, la fel de fulminant, și anumite grupări teroriste care reprezintă pentru lumea contemporană o adevărată amenințare. În condițiile în care între președinții marilor puteri și creierul mișcărilor teroriste nu există niciun fel de contact („telefon roșu”), funcția fatică pierde din valoare. Odată cu deteriorarea funcției fatică se diminuează sau uneori se reduce la zero și funcția metalingvistică, tocmai pentru că ambele se află într-o reciprocitate deosebit de puternică; iar diminuarea funcțiilor limbajului determină crize nu doar de comunicare, dar și politice.

Voltaire afirma: „Când un diplomat spune *da*, a subînțeles *poate*; când spune *poate*, a subînțeles *nu*; iar când spune *nu*, atunci nu este diplomat”. Această aserțiune ne dovedește faptul că mesajul diplomatic este

perceput drept un cod care urmărește scopul de a fi recepționat agreabil, fără a stârni efecte secundare nedorite care ar ofensa demnitatea sau ar deteriora buna înțelegere. Această perspectivă de evaluare a importanței funcțiilor limbajului diplomatic accentuează valoarea funcției metalingvistice (evidențiate de Roman Jakobson) deopotrivă cu funcția de codificare și decodificare orientată către emițător și receptor (potrivit lui Solomon Marcus). În procesul de decodificare și, respectiv, de percepere a mesajului pot interveni anumite obstacole, determinate de zgomotul semantic care se raportează la funcția de perturbare și care conferă limbajului diplomatic caracteristica de a fi un limbaj imprecis și echivoc. Această imprecizie se manifestă prin prezența termenilor generali, ambigui, neclari sau polisemantici, ceea ce exprimă, de fapt, dimensiunea eufemistică a limbajului diplomatic. Ambiguitatea și generalitatea sunt presupuziții de bază ale limbajului diplomatic, contribuind la buna desfășurare a relațiilor internaționale.

O altă funcție a limbajului diplomatic, analizată de către Solomon Marcus în lucrarea „Diplomatic Communication”, care merită a fi luată în considerare în cercetarea noastră, este cea terapeutică sau de observare, îndreptată spre un al treilea participant la situația de comunicare, și anume – asupra *observatorului*. Potrivit liniei de gândire a savantului român, relațiile de prietenie dintre participanții la comunicare nu sunt tranzitive, întrucât „A ar putea fi în relații bune cu B, iar B cu C, dar aceasta nu implică faptul că A ar fi în relații bune cu C” [8, p.546]. Solomon Marcus preia componenta observațională și funcția terapeutică sau de arbitraj corespunzătoare acesteia, pentru a le include în structura generală a procesului de comunicare diplomatică. Prin urmare, în situația în care cei doi participanți la comunicare nu ajung la un consens, se apelează la un al treilea participant, care are funcția de intermediere sau de arbitrar. Este important să menționăm că o mare parte a comunicării diplomatice se referă la asemenea intermediari din motiv că *observatorul* se află în afara conflictului și are o viziune diferită asupra problemei existente între cei doi participanți. Într-o asemenea situație, funcția terapeutică urmărește scopul de a preveni declanșarea unui conflict sau de a realiza o înțelegere între două sau mai multe părți adverse. Rolul major al funcției terapeutice se manifestă prin modul în care comunitatea diplomatică monitorizează evenimentele de ordin politic din alte țări. Delimitarea și, respectiv, stabilirea unei ponderi de importanță dintre funcția terapeutică și cea metalingvistică nu este deloc ușoară, tocmai din motiv că influența lor reciprocă este deosebit de puternică.

În prezent lumea se află într-o perpetuă schimbare care se manifestă prin pași rapizi. Se consideră că diplomația este o activitate dinamică și deschisă schimbărilor, ceea ce implică, printre altele, o mobilitate mare a vocabularului diplomatic. Astfel, esența și practicile diplomatice se modelează în dependență de natura schimbătoare a lucrurilor. Epoca democrației a adus presiuni pentru o diplomație deschisă și transparentă, negocieri și tratate. Drept rezultat, atât caracterul diplomatic cât și mijloacele tradiționale de politică externă și-au schimbat forma, în timp ce funcțiile de bază ale diplomației au rămas aceleași. Astfel, statele și reprezentanții lumii diplomatice interacționează în mod constant pe arena mondială bazându-se pe noile resurse ale diplomației publice.

Referințe:

1. ZBANTȚ, L. Analiza categoriei intensității prin prisma categoriilor funcțional-semantice de bază ale discursului. În: *Limbaj și Context*, 2012, anul IV, vol.I, p.67-75.
2. Apelul Maiei Sandu către locuitorii din Chișinău, 2021. Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=Y3dmZxldB-g> [Accesat: 8.07.2021].
3. IRIMIA, D. *Structura stilistică a limbii române contemporane*. București, 1986. 261 p. OCLC 17621320
4. Editorial semnat de Ambasadorul Britanic Steven Fisher pentru Ziarul de Gardă, cu titlul *Poate o misiune diplomatică să comenteze procesele electorale din Republica Moldova?*, 2021. Disponibil: <https://www.zdg.md/blog/editoriale/poate-o-misiune-diplomatica-sa-comenteze-procesele-electorale-din-r-moldova/?fbclid=IwAR0MIUz1lc8BYIFMN5SImMocIO9LLx6Faj-g9jzugKJrDsvvDHRDmGOJEQ> [Accesat: 7.07.2021].
5. MARCUS, S. Diplomatic Communication. In: *Revue Roumaine de Linguistique*, 1981, no.1, p.25-35.
6. ROȘCOVAN, N. *Dimensiunea Intertextuală a Editorialului în limbile română, engleză și franceză*. Chișinău, 2018. 203 p.
7. MARCUS, S. *Paradigme universale*. Pitești, 2005. 316 p. ISBN 973-697-579-7
8. MARCUS, S. Dialogue Faced with Simulation. A Semiotic Approach to Dialogue within International Organizations. În: *Revue Roumaine de Linguistique*, 1980, no.5, p.545-549.

Date despre autor:

Galina BOBEICĂ, doctorandă, Școala doctorală Științe Umanistice, Universitatea de Stat din Moldova.

E-mail: galina.bobeica@yahoo.com

ORCID: 0000-0002-7235-3281

Prezentat la 05.10.2022